

Adroddiad i'r Pwyllgor Llywio'r Iaith Gymraeg

Dyddiad y cyfarfod: 13 Gorffennaf 2021

Aelod Arweiniol / Swyddog: Y Cynghorydd Huw Hilditch Roberts

Awdur yr Adroddiad: Geraint Davies

Teitl Cynllun Strategol Cymraeg Mewn Addysg 2022-2032

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad hwn yn cynnwys gwybodaeth am y Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg newydd sy'n cael ei ddatblygu ar hyn o bryd.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i Aelodau ar y Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg newydd sy'n amlinellu sut fydd y Gymraeg yn cael ei datblygu yn ein hysgolion dros y 10 mlynedd nesaf.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Nodi'r gofyniad i greu Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 10 mlynedd newydd a'r targed ar gyfer Sir Ddinbych.

4. Manylion yr Adroddiad

4.1. Mae'n ofyniad statudol i bob Awdurdod Lleol yng Nghymru gael Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg. Bydd y cynllun newydd sy'n cael ei ddatblygu ar hyn o bryd yn weithredol am 10 mlynedd tan 2032.

4.2. Bydd pob Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg newydd yn dilyn yr un canllawiau ac yn cael eu trefnu'n seiliedig ar saith canlyniad. Mae'r canlyniadau'n adlewyrchu siwrnai addysg y dysgwr ac yn gyson â blaenoriaethau Cymraeg 2050 ac Addysg yng Nghymru. Ein cenhadaeth Cenedlaethol.

Canlyniad 1: Rhagor o blant meithrin/ tair oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

Canlyniad 2: Rhagor o blant dosbarth derbyn/pump oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

Canlyniad 3: Rhagor o blant yn parhau i wella eu sgiliau Cymraeg wrth drosglwyddo o un cyfnod o'u haddysg statudol i un arall

Canlyniad 4: Rhagor o ddysgwyr yn astudio ar gyfer cymwysterau Cymraeg (fel pwnc) a phynciau drwy gyfrwng y Gymraeg

Canlyniad 5: Rhagor o gyfleoedd i ddysgwyr ddefnyddio'r Gymraeg mewn cyd-destunau gwahanol yn yr ysgol

Canlyniad 6: Cynnydd yn y ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol ("ADY") (yn unol â'r dyletswyddau a bennir gan Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018)

Canlyniad 7: Cynnydd yn nifer y staff addysgu sy'n gallu addysgu Cymraeg (fel pwnc) a thrwy gyfrwng y Gymraeg

4.3. Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod targed i bob Awdurdod Lleol gynyddu nifer y disgyblion blwyddyn 1 sy'n derbyn addysg drwy gyfrwng y Gymraeg. Y targed is ar gyfer Sir Ddinbych yw 35% a'r targed uwch yw 39%. Yn 2020, roedd 28% o ddisgyblion blwyddyn 1 yn Sir Ddinbych yn derbyn addysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

4.4. Bydd y cynllun newydd yn amlinellu sut fydd Sir Ddinbych yn bodloni'r targed hwn ac yn cefnogi'r saith canlyniad. Bydd ymgynghoriad yn cael ei gynnal ar y cynllun newydd yn hydref 2021 a bydd y cynllun terfynol yn cael ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru ym mis Ionawr 2022.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae'r cynllun newydd yn cyfrannu at ddatblygiad y Gymraeg a'r diwylliant Cymreig, sy'n sylfaen i Gynllun Corfforaethol y Cyngor.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Nid oes dyraniad cyllid arbennig wedi'i nodi ar gyfer darparu'r cynllun ar hyn o bryd. Bydd y ffrydiau cyllido presennol yn cael eu defnyddio gan y Cyngor a'i bartneriaid i ddarparu'r amcanion.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

Mae gan y Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg newydd y potensial i gael effaith gadarnhaol ar Sir Ddinbych â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu, cymunedau cydlynol, Sir Ddinbych fwy cyfartal a Sir Ddinbych fwy ffyniannus.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

Cynhaliwyd ymgynghoriad â'r Aelod Arweiniol Addysg, Gwasanaethau Plant a'r iaith Gymraeg.

9. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Y prif risg sydd ynghlwm â'r cynllun newydd yw diffyg gweithredu gan fudd-ddeiliaid o ran rhoi'r amcanion ar waith. Mae'r holl sefydliadau partner hefyd wedi ymrwymo i gyfrannu tuag at ddatblygiad y Gymraeg yn genedlaethol a thuag at y targed o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050 a osodwyd gan Lywodraeth Cymru.

10. Pŵer i wneud y Penderfyniad

11. Bydd y Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg newydd yn cael ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru i gydymffurfio â'r darpariaethau mewn perthynas â'r Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg yn Neddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 ('y Ddeddf') a'r rheoliadau a wnaed o dan y ddeddf.